

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
ІНСТИТУТ МИСТЕЦТВ
КАФЕДРА ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор
з науково-методичної та
навчальної роботи

Олексій ЖИЛЬЦОВ
2021 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ГАЛЕРЕЙНА ТА ВИСТАВКОВА ДІЯЛЬНІСТЬ

для студентів

для студентів спеціальності 023 «Образотворче мистецтво,
декоративне мистецтво, реставрація»
освітнього рівня першого (бакалаврського)
освітньої програми 023.00.01 «Образотворче мистецтво»,
спеціалізації «Станкова графіка»

Київ – 2021

Розробник: Коновалова Ольга Володимирівна, кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри образотворчого мистецтва Київського університету імені Бориса Грінченка

Викладач: Коновалова Ольга Володимирівна, кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри образотворчого мистецтва Київського університету імені Бориса Грінченка

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри образотворчого мистецтва Інституту мистецтв Київського університету імені Бориса Грінченка

Протокол від № 1 від «20» січня 2021 р.

Завідувач кафедри образотворчого мистецтва Ольга ШКОЛЬНА

Робочу програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми 023.00.01 «Образотворче мистецтво»
«___» _____ 2021 р.

Гарант освітньо-професійної програми 023.00.01 «Образотворче мистецтво» Анастасія ВАРИВОНЧИК

Робочу програму перевірено

«___» _____ 2021 р.

Заступник директора з науково-методичної та навчальної роботи Алла ТАРАННИК

Пролонговано:

На 20 __/20__ н.р. _____ (підпис) (_____) (ПІБ), «___» __20__ р., протокол № __

На 20 __/20__ н.р. _____ (підпис) (_____) (ПІБ), «___» __20__ р., протокол № __

На 20 __/20__ н.р. _____ (підпис) (_____) (ПІБ), «___» __20__ р., протокол № __

На 20 __/20__ н.р. _____ (підпис) (_____) (ПІБ), «___» __20__ р., протокол № __

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристики дисципліни за формами навчання	
	денна	заочна
Вид дисципліни	Вибіркова	
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська	
Загальний обсяг кредитів / годин	6/ 180	
Курс	4	
Семестр	8	-
Кількість змістових модулів з розподілом:	6	-
Обсяг кредитів	6	-
Обсяг годин, в тому числі:	180	-
<i>Аудиторні</i>	84	-
<i>Модульний контроль</i>	12	-
<i>Семестровий контроль</i>		-
<i>Самостійна робота</i>	84	-
Форма семестрового контролю	Залік	-

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета дисципліни «Галерейна та виставкова діяльність» – формування професійної компетентності шляхом знайомства із теорією, історією і практикою зарубіжної та вітчизняної презентації творчості сучасних митців у художніх локаціях.

У процесі вивчення та засвоєння даної дисципліни передбачається комплексне вирішення завдань підготовки фахівців:

- оволодіння теоретичними знаннями про історію формування й розвитку міжнародних і національних художніх виставок;
- засвоєння головних мистецьких концепцій провідних кураторів у царині мистецтва ХХ – початку ХХІ ст., їх поглядів на формування виставок і на художні процеси у сучасному мистецтві загалом;
- формування у студентів цілісної уяви про стан світового арт-ринку загалом і галерейну й виставкову діяльність зокрема.

У результаті вивчення навчальної дисципліни відповідно до освітньо-професійної програми спеціальності формуються загальні та фахові компетентності:

Програмні компетентності	Код	Значення компетентності
Загальні компетентності	ЗК 1	Світоглядна: знання предметної області і розуміння специфіки професії; усвідомлення рівних можливостей з гендерних питань; здатність діяти з соціальною відповідальністю і громадянською свідомістю; здатність бути критичним та самокритичним.
	ЗК 2	Громадянська: здатність діяти на підставі етичних суджень; здатність працювати у команді; уміння мотивувати людей і досягати спільних цілей; здатність до конструктивної взаємодії з

		іншими людьми незалежно від їх походження та особливостей культури при вирішенні питань будь-якого рівня складності; відповідально ставитися до своїх завдань і обов'язків.
	ЗК 3	Комунікативна: здатність до усного та письмового спілкування рідною мовою; здатність спілкуватися другою (іноземною) мовою; здатність до фахового спілкування з непрофесіоналами в галузі візуального мистецтва та художньої творчості.
	ЗК 4	Інформаційна: здатність знаходити, обробляти та аналізувати інформацію з різних джерел, використовувати інформаційні та комунікаційні технології у професійній діяльності.
	ЗК 6	Самоосвітня: здатність до самонавчання та самоосвіти як умови професійного самозростання та самовдосконалення.
	ЗК 7	Універсальна: здатність самостійно виявляти, висувати й вирішувати проблеми, планувати та розподіляти час; здатність застосовувати знання на практиці, приймати обґрунтовані рішення; готовність адаптуватися і діяти у нових ситуаціях, виявляти і брати на себе ініціативу, підтримувати та зміцнювати дух підприємництва, об'єктивно здійснювати самооцінку та оцінювати якість роботи інших.
Фахові компетентності спеціальності (ФК)	ФК 1	Організаційна: здатність до організації та проведення творчих заходів мистецького спрямування; готовність до самостійної розробки та реалізації авторських проєктів у галузі художньої діяльності; здатність до співпраці з митцями та фахівцями інших спеціальностей в організації та виконанні оригінальних творчих проєктів у складі групи.
	ФК 2	Естетико-культурологічна: здатність до естетизації середовища та активної участі у соціокультурному житті; здатність виявляти художні знання, які відображають видову специфіку та взаємодію візуальних мистецтв; здатність до формування сучасного художньо-творчого мислення, застосування набутих знань на практиці.
	ФК 3	Особистісно-креативна: здатність до самостійного прийняття сміливих рішень, генерування нових оригінальних ідей для досягнення творчих цілей; здатність до самокритики задля бажання досягти успіху.
	ФК 4	Художньо-творча: здатність до самовираження у галузі: станкового живопису, вільної, друкованої та комп'ютерної графіки, художньої кераміки, текстилю.
	ФК 5	Медіакомпетентність: здатність бути носієм медіакультурних смаків і стандартів, ефективно взаємодіяти з <u>медіапростором</u> , створювати нові елементи медіакультури сучасного суспільства.
	ФК 6	Практична: здатність застосовувати здобуті знання на практиці, розв'язувати складні задачі в галузі виставкової, галерейної, мистецької, викладацької діяльності

3. Результати навчання за дисципліною

Студент повинен знати:

- понятійний апарат сучасного мистецтва з метою застосування у виставковій і галерейній діяльності;
- особливості розвитку мистецтва ХХ – початку ХХІ ст., провідні теоретичні концепції і мистецькі твори;
- роль, місце художньої виставки, галереї у сучасній культурі;
- тенденції виставкової й галерейної діяльності на сучасному етапі;
- теоретичні концепції провідних кураторів світового арт-ринку;

вміти:

- орієнтуватися в основних тенденціях і перспективах розвитку виставкової і галерейної діяльності;
- орієнтуватися у фаховій галузевій літературі, уміти працювати з джерелами;
- сформулювати концепцію виставки, мету, задачі виставкового проекту;
- підготувати супровідні текстові матеріали до виставки;
- орієнтуватися у системних, внутрішніх взаємозв'язках сучасного художнього процесу та його зовнішніх зв'язках з тенденціями розвитку сучасної культури;
- застосовувати засвоєні знання в сучасній соціокультурній ситуації.

Програмні результати навчання:

Код	Значення програмного результату
ПРН 1	Здатність діяти в соціумі з урахуванням світоглядних орієнтирів інших членів суспільства, організувати самостійне навчання і працю.
ПРН 2	Здатність усвідомлювати власну причетність до традицій і цінностей національної культури, спрямовувати власну творчість на актуальні проблеми соціуму, дотримуватися етичних принципів у професійній діяльності.
ПРН 3	Володіння методами міжособистісних комунікацій, дотримуючись норм толерантності. Здатність до творчого та професійно-ділового спілкування із застосуванням фахової термінології.
ПРН 4	Володіння знаннями в галузі сучасних інформаційних технологій, здатність застосовувати їх у професійній діяльності.
ПРН 5	Здатність здійснювати мистецьку та культурно-просвітницьку діяльність.
ПРН 6	Здатність до навчання та самостійної науково-дослідної діяльності
ПРН 7	Знання сучасних наукових досягнень, в тому числі у міждисциплінарній галузі, здатність вести самостійну дослідницьку діяльність у галузі мистецтва на базі отриманих знань з фахових дисциплін
ПРН 8	Уміння брати на себе функції лідера у колективі, організувати роботу художніх колективів, виконувати оригінальні творчі проекти, проводити майстер-класи, дискусії на мистецьку тематику.
ПРН 9	Уміння використовувати характерні особливості художньо-образної мови різних видів та жанрів візуального мистецтва, розуміння зв'язків образотворчого мистецтва з іншими видами мистецтва, природним і культурним середовищем життєдіяльності людини.
ПРН 10	Уміння генерувати та втілювати нові оригінальні ідеї для досягнення творчих цілей. Готовність підвищити рівень власних професійних компетентностей,

	вивчати досвід роботи провідних зарубіжних та українських митців.
ПРН 11	Уміння здійснювати індивідуальну та брати участь у колективній експозиційній, галерейній, музейній діяльності, створювати творчі проекти, метою яких є демонстрування мистецького потенціалу країни на міжнародній арені, ознайомлення з вітчизняним культурним спадком світової спільноти.
ПРН 13	Здатність розвивати в собі задатки керівника у співпраці з членами творчого колективу, спрямовувати діяльність команди на виконання поставлених завдань, досягнення задуму та мети мистецького проекту.
ПРН 14	Готовність реалізовувати на практиці власну концепцію творчого проекту, спираючись на передовий досвід вітчизняних і зарубіжних митців, здатність застосовувати набуті теоретичні та практичні знання і навички.
ПРН 15	Володіння фаховою термінологією, методами та прийомами професійної діяльності, здатність відповідати за результати своєї праці.
ПРН 16	Знання етичних, соціальних норм та прав людини, готовність до професійної діяльності у соціокультурному житті.
ПРН 17	Здатність взаємодіяти з оточуючим соціальним середовищем, будувати партнерські стосунки на засадах толерантності, взаємоповаги та співтворчості.

4. Структура навчальної дисципліни

Тематичний план для денної форми навчання

Назва змістових модулів, тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт					Самостійна
		Аудиторна:					
		Лекцій	Семінари	Практичні	Лабораторні	Індивідуальні	
Змістовий модуль I. Витоки зарубіжної виставкової діяльності							
Тема 1. Вступ. Предмет і завдання курсу. Витоки виставкової діяльності: промислові і художні виставки в Європі XVII-XVIII ст.	8	2					6
Тема 2. Виставковий процес в Європі і США у XIX ст.	10	4					6
Модульний контроль	2						
Разом	20	6					12
Змістовий модуль II. Зарубіжна виставкова діяльність в першій половині XX століття							
Тема 3. Мистецтво початку XX століття: унікальність індивідуальної художньої мови і поява оригінальних виставкових концепцій.	14	4	4				6
Тема 4. Масштабні міжнародні художні виставки 20-х-30-х років. Мистецтво і політика.	12	4	2				6
Модульний контроль	2						
Разом	28	8	6				12
Змістовий модуль III. Зарубіжна виставкова діяльність в другій половині XX століття.							

Тема 5. Розвиток художніх течій після другої світової війни та їх вплив на виставковий процес.	14	4	4				6
Тема 6. Теорія і практика постмодернізму: світовий досвід. Постмодернізм в літературі та візуальних мистецтвах.	10	2	2				6
Тема 7. Програмні та тематичні виставки другої половини ХХ ст. та діяльність провідних кураторів.	12	4	2				6
Модульний контроль	2						
Разом	38	10	8				18
Змістовий модуль ІV. Мистецькі практики початку ХХІ ст. у сучасному виставково-галерейному просторі							
Тема 8. Структура сучасного арт-ринку	9	2	4				3
Тема 9. Мистецькі практики кінця ХХ - початку ХХІ століття.	10	2	2				6
Тема 10. Провідні сучасні європейські виставково-галерейні локації.	7	4					3
Модульний контроль	2						
Разом	28	8	6				12
Змістовий модуль V. Теорія і методологія сучасної кураторської діяльності							
Тема 11. Концепції виставкових інституцій на початку ХХІ ст.	12	4	2				6
Тема 12. Практика провідних кураторів сьогодення.	10	4					6
Модульний контроль	2						
Разом	24	8	2				12
Змістовий модуль VI. Мистецтво України і розвиток національної виставкової діяльності							
Тема 13. Українське мистецтво від витоків до ХVІІІ століття: провідні періоди розвитку	12	4	2				6
Тема 14. Розвиток виставкової діяльності: українське мистецтво ХІХ-ХХ ст.	16	6	4				6
Тема 15. Особливості виставкової діяльності на Україні кінця ХХ - початку ХХІ століття.	12	4	2				6
Модульний контроль	2						
Разом	42	14	8				18
Підготовка та проходження контрольних заходів							
Усього	180	54	30				84

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ І. ВИТОКИ ЗАРУБІЖНОЇ ВИСТАВКОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Тема 1. Вступ. Предмет і завдання курсу. Витоки виставкової діяльності: промислові і художні виставки в Європі XVII-XVIII ст.

Лекція (2 год.) Мета і завдання курсу. Загальні поняття: художній процес, мистецькі інституції, художня виставка і художник, який виставляється.

Передумови сучасної виставкової практики. Історія промислових виставок. Перша промислова виставка Західної Європи, Франція, Париж (1798). Проведення виставок в європейських державах: Бельгія – 1820 р.; Австрія – 1835 р.; Іспанія – 1841 р.; Німеччина – 1818, 1824 й 1842 рр.; Англія – 1843 рік. Мета і завдання виставок, тематика, експоненти.

Огляд історії європейської художньої виставкової практики XVII-XVIII ст. Перші художні академічні виставки. Шість виставок у Королівській Академії живопису і скульптури в Парижі під час правління Людовика XIV (1661-1715), зокрема, в 1699 і 1704 роках у Великій Галереї Лувра. З 1725 по 1848 р. проведення виставок у салоні «Каре» в Луврі, після чого назва «салон» стала позначати офіційну Паризьку виставку. Відгуки Дені Дідро на Паризькі салони. Персональні виставки XVIII ст.: демонстрація «Сабінянок» Ж.-Л. Давіда (1799).

Література основна: 1

Література додаткова: 5,6

Додаткові ресурси: 1,3

Тема 2. Виставковий процес в Європі і США у XIX ст.

Лекція (4 год.). Художні виставки. Паризький салон 1824 року як протистояння романтизму (Делакруа) і академізму (Енгр).

Всесвітня промислова виставка 1851 року, Лондон. Архітектура Кришталевого палацу Дж. Пекстона. Тематика та експозиції. Виставки 1855, 1862, 1867 років у Парижі. Класифікація експонатів на класи і групи, започаткована після виставки 1867 року в Парижі.

Відносини між художником, публікою і критиками. Демонстрація Едуардом Мане «Сніданку на траві» в «Салоні знедолених» (1863) і в Салоні 1865 року - «Олімпії». Протиставлення офіційних Салонів і виставок нових течій імпресіонізму (1873) і постімпресіонізму. Крок до осмислення специфічного виставкового простору. Переосмислення оформлення виставок: експерименти зі зміною традиційних рам на білі (вперше використані Дега і Піссарро на виставці 1877 р.), на рами інших кольорів, різне забарвлення стін для картин.

Виставка 1873 р. у Відні; галерея машин із оглядовою платформою на виставці 1889 р. у Парижі.

Перша Всесвітня виставка у США (1876). Всесвітня колумбійська виставка «Мистецтв, працьовитості, промисловості та творів землі, її надр і морів» в Чікаго, США, 1893 рік.

Прагнення до «тотального твору мистецтва» в епоху інтернаціонального модерну і поява відповідних виставок і виставкових залів: Віденський Сецессион. Значення художньої критики і мистецьких журналів («*Ver Sacrum*»). Сплеск інтересу до модерну на Міжнародній виставці в Туріні в 1902 р.

Література основна: 1,2

Література додаткова: 6

Додаткові ресурси: 1,2,5

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ II. ЗАРУБІЖНА ВИСТАВКОВА ДІЯЛЬНІСТЬ В ПЕРШІЙ ПОЛОВИНІ ХХ СТОЛІТТЯ

Тема 3. Мистецтво початку ХХ століття: унікальність індивідуальної художньої мови і поява оригінальних виставкових концепцій

Лекція (4 год.). Основні передумови виникнення мистецтва модернізму: кризи суспільної свідомості, традиційної картини світу та її цінностей; переоцінка ролі особистості; втрата релігійності, нові засади у науці та філософії.

Окреслення мистецтвом поля власної проблематики, звернення до вирішення низки суто художніх проблем. Нові співвідношення: мистецтво-реальність; мистецтво-суспільство; художник-глядач.

Ретроспективні виставки на межі ХІХ-ХХ ст.: ретроспектива Пюві де Шаванна у Дюран-Рюеля у 1899 р., ретроспектива Ван Гога в галереї Бернхейма-молодшого в 1901 р., ретроспективи Тулуз-Лотрека в «Салоні незалежних», в галереї Дюран-Рюеля і в Брюсселі (1902). У 1905 р. - ретроспектива Ван Гога в «Салоні незалежних».

Виставка «Сто років французького мистецтва» в рамках Всесвітньої виставки, що включала персональну експозицію О. Родена (1900).

Осінні салони в Парижі (1903–1950-ті рр.). Перша виставка фовістів на Осінньому салоні 1905 року. Ретроспективна виставка робіт Сезана і Гогена на Осінньому салоні 1907 року. Осінній салон 1908 року і відмова виставляти роботи кубіста Жоржа Брака. Перша організована виставка кубістів у Salon des Indépendants в Парижі 1911 року. Виставка групи «Міст», Дрезден, завод Зайферт, 1906 рік. 1912 Кельн, Зондербунд, виставка «Німецькі експресіоністи».

Презентація предмету у творчості Марселя Дюшана.

Виставка Armory Show в США 1913 року. Актуальність і проблематика.

Абстракція як одна з універсалій мистецтва Новітнього часу. Неопластицизм Піта Мондріана. Остання футуристична виставка картин «0,10»

(нуль-десять), Петроград, 1916 рік. Роботи Казимира Малевича і його однодумців, які представили новий напрямок в російському авангарді – супрематизм.

Семінар (2 год.). Еволюція творчості Пабло Пікассо.

I. Теоретична частина.

1. Етапи творчості П. Пікассо.
2. Кубізм як нова художня система. Принципи і етапи кубізму (сезанівський, аналітичний, синтетичний).

II. Навчальна дискусія.

III. Робота с додатковою літературою.

Література основна: 2,4

Література додаткова: 1,2,5,8,11

Додаткові ресурси: 1,2,3,7

Семінар (2 год.). Казимир Малевич і Піт Мондріан.

I. Теоретична частина.

1. Етапи творчого шляху К. Малевича.
2. Супрематизм: головна ідея і провідні художні принципи.
3. Неопластицизм П. Мондріана. Пошуки нової абстракції.
4. Порівняльна характеристика ідей К. Малевича і П. Мондріана.

II. Навчальна дискусія.

III. Робота с додатковою літературою.

Література основна: 2,4

Література додаткова: 1,5

Додаткові ресурси: 2,3,7,8

Тема 4. Масштабні міжнародні художні виставки 20-х-30-х років.

Мистецтво і політика.

Лекція (4 год.). Перша персональна виставка Шагала в Парижі і перша ретроспектива Руо в галереї Друе 1924 року.

Міжнародна виставка сучасних декоративних і промислових мистецтв (фр. Exposition Internationale des Arts Décoratifs et Industriels Modernes), 1925 рік, Париж. Представлено роботи з області сучасного декоративного мистецтва, архітектури і дизайну багатьох країн світу. Виставка дала ім'я течії ар-деко (в результаті скорочення слів Arts Décoratifs в назві виставки) в декоративному мистецтві першої половини ХХ століття.

Виставки як підсумок модернізму: «Кубізм і абстракціонізм в живописі» (1936), «Дада і сюрреалізм» (1936), «Мистецтво в наш час» (1939) в Нью-Йорку в Музеї сучасного мистецтва, «Абстрактне мистецтво» в «Стеделік музеум» в Амстердамі в 1938 році.

Виставка і політика: в 1924 р. в Італії виставку групи «Новеченто» відкриває Беніто Муссоліні, Марінетті публікує «Футуризм і фашизм». Виставка «Дегенеративне мистецтво», 1937 р., Мюнхен. Відкриття у

приміщенні галереї в парку Хофгартен через день після відкриття «Великої німецької художньої виставки» в мюнхенському «Будинку німецького мистецтва». Протиріччя мистецтва модернізму та естетики Третього рейху, які втілилися у виставковій практиці.

Всесвітня виставка «Мистецтво і техніка у сучасному житті», 1937 р., Париж.

Семінар (2 год.). Стратегії кураторської діяльності на прикладі виставкової практики Марселя Дюшана

I. Теоретична частина.

1. Життєвий і творчий шлях М. Дюшана.
2. Гра з предметом як руйнування меж класичного мистецтва.
3. Участь М. Дюшана в проєкті Міжнародної виставки сюрреалістів 1938 року в галереї витончених мистецтв Вільденстайна з демонстрацією радикальних експозиційних метаморфоз.

II. Навчальна дискусія.

III. Робота с додатковою літературою.

Література основна: 1,2,4

Література додаткова: 4,6

Додаткові ресурси: 1, 4.

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ III. ЗАРУБІЖНА ВИСТАВКОВА ДІЯЛЬНІСТЬ В ДРУГІЙ ПОЛОВИНІ ХХ СТОЛІТТЯ

Тема 5. Розвиток художніх течій після другої світової війни та їх вплив на виставковий процес.

Лекція (4 год.). Специфічні риси розвитку зарубіжного мистецтва другої половини ХХ ст. Криза модернізму. Специфічні риси нових течій: арте повера, мінімалізм, неоавангард, концептуалізм. Процесуальні види мистецтва: хепенінг, перформанс. Робота з простором – інсталяція, інвайромент. Нові технології і мистецтво. Зародження і розвиток відео-арту. Мистецтво і природний простір: ленд-арт.

Сюрреалістична виставка 1942 р. в галереї Пеггі Гуггенхайм в Нью-Йорку, організована Фредеріком Кислером.

Перша виставка Джексона Поллока в галереї Пеггі Гуггенхайм «Мистецтво цього століття» в Нью-Йорку (1943). Перша виставка Жана Дюбюффе (1944).

Виставка Незалежної групи «Паралель життя і мистецтва» в Лондоні (1953) як початок британського поп-арту. Перші персональні виставки Енді Уорхола (1962). «Філософія» Уорхола і зв'язок його художньої концепції з контентом виставок. Перша акція руху «Флюксус» у Вісбадені (1962). Виставка «Хепенінг і Флюксус» куратора Х. Зеємана.

Семінар (2 год.). Інсталяція.

I. Теоретична частина.

1. Інсталяція: термінологія, історія, особливості художньої мови.
2. Творчий шлях японської художниці Яйой Кусами.
3. Інсталяція у виставковому просторі: обговорення проектів інсталяцій студентів.

II. Навчальна дискусія.

III. Робота с додатковою літературою.

Література основна: 1,4

Література додаткова: 3,6

Додаткові ресурси: 3, 4, 8

Семінар (2 год.). Перформанс і хеппенінг: творчість як спосіб життя.

I. Теоретична частина.

1. Витоки та історія перформансу.
2. Перформанс у виставковому просторі. Творчість Марини Абрамович.
3. Хепенінг як різновид мистецтва дії: витоки, історія.
4. Аналіз: Джон Кейдж твір 4'33" («П'ять хвилин тридцять три секунди. Тиша». 1952). Алан Капроу вистава «Вісімнадцять хепенінгів у шести частинах», 1959.
5. Обговорення проектів перформансів, створених студентами.

II. Навчальна дискусія.

III. Робота с додатковою літературою.

Література основна: 1,4

Література додаткова: 6

Додаткові ресурси: 3, 4, 8

Тема 6. Теорія і практика постмодернізму: світовий досвід. Постмодернізм в літературі та візуальних мистецтвах.

Лекція (2 год.). Постмодернізм як система художнього світогляду, що побудована на запереченні європоцентризму та етноцентризму, цінностей модернізму. Письменники і філософи постмодерну: Ролан Барт, Жан Бодріяр, Жиль Дельоз, Жан-Франсуа Ліотар, Мішель Фуко, Жака Дерріда.

Теза Ж. Дерріда «Все є текст», світ реальності як сукупність знаків. Поняття деконструкції як процес злиття естетики та філософії.

Романи Умберто Еко «Ім'я рози» (1980), Вільяма Берроуза «Голий ланч» (1959), Ж. Ріве «Панянки з А.» (1979), П. Зюскінда «Запахи» (1985). Оптимальна форма для постмодерністської естетики в літературі: колаж, пародія, мобільні малі жанри, а також метароман, історичні повісті, що поєднують зображення минулого з елементами сучасності. Руйнування межі між елітарною культурою і комерційним жанром.

«Мова постмодерністської архітектури» Ч. Дженкса (1977). Риси постмодернізму у сфері художньої творчості: стильовий плюралізм; звернення до розмаїття художніх традицій; пошук нової системності з позараціональним підґрунтям; поєднання апеляцій до «різноманітного» глядача – еліти і масової

публіки водночас; інтертекстуальність, іронію, еkleктику. Йозеф Бойс, Убальдо Бартоліні, Нікола де Марія, М. Мерц, Омар Галліані, Карло Марія Маріані, Луїджи Онтані, Мімо Паладіно, В. Комар, О. Меламид.

Перетворення твору в об'єкт, перехід «від твору до тексту», зміщення акцентів у філософії з буття на мову. «Кінець філософії», «кінець історії», «смерть культури», «смерть автора». Принцип цитатності.

Концептуальне мистецтво: Джозеф Кошут «Один і три стула» (1965). Найбільша виставка концептуального мистецтва «Коли відносини стають формою» Х. Зеемана в 1969 році.

Трансавангард та рух «Нових диких»: повернення до живопису. Сандро Кіа, Франческо Клементе (Італія); Георг Базеліц, Маркус Люперц, Ансельм Кіфер, Мартін Кіппенберг, Джуліан Шнабель, Зігмар Польке (Німеччина). Клаудіо Браво (Чилі).

Семінар (2 год.). Аналіз глав книги В.М. Діанової «Постмодерністська філософія мистецтва».

I. Теоретична частина.

1. Мистецтво постмодернізму як предмет теоретичного осмислення.
2. Літературна і художня творчість.

II. Навчальна дискусія.

III. Робота с додатковою літературою.

Література основна: 1,3

Література додаткова: 1

Додаткові ресурси: 1,2,5

Тема 7. Програмні та тематичні виставки другої половини ХХ ст. та діяльність провідних кураторів

Лекція (4 год.). Дві категорії виставок: - виставки, що формують концепції новітніх течій: виставки арте повера Дж. Челанта, «Коли відносини стають формою» і «Хепенінг і Флюксус» Х. Зеемана, перші виставки «Скульптурні проекти в Мюнстері» Каспера Кьоніга; - категорія тематичних виставок, які розкривають певну ідею або суспільні реалії: виставки В. Хофманна, «духовні портрети країн» Х. Зеемана. Теоретичні основи виставкової практики в працях кураторів-мистецтвознавців Харальда Зеемана, Каспера Кьоніга, Вернера Хофманна, Дж. Челанта. «Куратор-художник» і «Виставка як твір мистецтва».

Куратор виставки як автор художньо-естетичної концепції сучасного мистецтва. Поява фігури мистецтвознавця-куратора, який пропонує обґрунтовану художньо-естетичну концепцію виставки в період мистецтва постмодернізму і формування нових течій концептуалізму, арт повера, поп-арту.

Семінар (2 год.). Акілле Боніто Оліва (Achille Bonito Oliva) – куратор, теоретик мистецтва.

I. Теоретична частина.

1. Боніто Оліва як куратор виставок Венеційської бієнале (1978, 1993).
2. Боніто Оліва «Мистецтво між ідентичністю і гомогенністю». Аналіз тексту.

II. Навчальна дискусія.

III. Робота с додатковою літературою.

Література основна: 3,4

Література додаткова: 3,5

Додаткові ресурси: 7,8

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ IV. МИСТЕЦЬКІ ПРАКТИКИ ПОЧАТКУ XXI СТ. У СУЧАСНОМУ ВИСТАВКОВО-ГАЛЕРЕЙНОМУ ПРОСТОРІ

Тема 8. Структура сучасного арт-ринку.

Лекція (2 год.) Сучасний арт-ринок як складний і багатофункціональний феномен. Арт-ринок розглядається як простір успішного обігу арт-творів у якості товарів, а тому його можна дослідити в контексті тенденцій, до яких схильна й світова торгівля. Серед найбільш знакових за останній час варто назвати глобалізацію, розвиток міжкультурних зв'язків, вплив новітніх технології. Одним з підходів, який дає змогу описати та пояснити феномен арт-ринку, де перетинаються сучасні культурні, економічні, соціальні процеси є культурологічні концепції глобалізації.

Перетворення мистецьких творів на товар відбулось у другій половині XX століття, водночас з формуванням простору сучасного арт-ринку. Ключову роль зіграв відомий колекціонер Лео Кастелі, який перетворився з незначного колекціонера в арт-дилера, однак був натхненний не стільки комерційними міркуваннями, скільки усвідомленням своєї місії популяризатора й захисника нових художників.

Ідея поширення економічних принципів на некомерційний сектор, зокрема на мистецтво, уперше з'явилась у 1967 р. у праці засновника маркетингу Ф. Котлера «Маркетинг-менеджмент». Ця думка отримала розробку, яка підтвердила маркетинг у якості невід'ємного елемента некомерційних організацій. Біля джерел поєднання маркетингу зі сферою культури стояв Франсуа Колбер.

Формування парадигми арт-ринку, яка пов'язана з діяльністю Ларрі Гагосьяна, Франсуа Піно, Чарльза Саатчі. Перетворення на впливових світових арт-дилерів за рахунок досвіду зі сфери рекламного бізнесу. Якщо Л. Кастелі спирався, певною мірою, на ціннісно-смысловий підхід, який допоміг оформити концептуальне мистецтво другої половини XX століття, то його наступники активно послуговувались маркетинговими стратегіями як рушійною силою реклами й зуміли досягнути нових вершин у популяризації художників та їхніх мистецьких творів.

Нова фігура незалежного посередника-торговця заповнила відсутню ланку класичного ринкового комунікаційного ланцюжка: виробник-посередник-споживач, що призвело до появи нових ринкових відносин у сфері мистецтва.

Семінар (4 год.). Аналіз глав книги Анни Арутюнової «Арт-ринок у XXI столітті».

I. Теоретична частина.

1. Структура арт-ринку. Нові акценти.
2. Мистецтво та гроші. Художник і ринок.

II. Навчальна дискусія.

III. Робота с додатковою літературою.

Література основна: 1,3

Література додаткова: 1

Додаткові ресурси: 1,2,5

Тема 9. Мистецькі практики кінця XX - початку XXI століття.

Лекція (2 год.). Художнє життя 1990-х років. Сенсаціоналізм, біеналізація і фестивалізація. Нові Британські Художники, Нова Лейпцизька школа і інші комерційні бренди 1990-х років.

Постсучасність як контрреволюція. Інституалізація політичного мистецтва в Європі: період трансформації і світоглядні проблеми.

Вуличне мистецтво в сучасному художньому процесі. Графіті як соціальний жест і самостійне творче висловлювання. Історія стріт-арту та його основні представники.

Нова антропологія і тема тілесності у контексті художніх пошуків 1990-х років. Дінос і Джек Чепмени, Сара Лукас. Дитячий дискурс: Майк Келлі. Радикальний акціонізм 1990-х: Сінді Шерман. Фрікі і монстри. Метью Барні, Владислав Мамишев-Монро. Кіт Харрінг. Жан-Мішель Баскія.

Особливості розвитку візуальних мистецтв в 2000-і роки, в період інституційної буму. No-wave, істеричний реалізм, хіпстер-арт. Виставка «Безкінечний живопис» 1990-х років, Італія, 2006 рік. 2010-і: школи сучасного мистецтва і естетика взаємодії. Демієн Хьорст, Крістіан Марклей, Такасі Муракамі, Ай Вейвей. Можливий образ майбутнього.

Семінар (2 год.). Проблематика творчості провідних майстрів сучасності.

I. Теоретична частина.

1. Провідні ідеї творчості Демієна Хьорста. Обговорення відеолекції Ірини Кулик «Фрэнсис Бэкон — Дэмиен Херст» <https://www.youtube.com/watch?v=tdSYtM-Eki4&v1=ru>
2. Кітч і творчість Джефа Кунса.
3. Парадокси творчості Бенксі.
4. Аналіз есе В. Беньяміна «Твір мистецтва в добу його технічного відтворення».

- II. Навчальна дискусія.
 III. Робота с додатковою літературою.
Література основна: 1,2
Література додаткова: 1,2
Додаткові ресурси: 1,2,7

Тема 10. Провідні сучасні європейські виставково-галерейні локації.

Лекція (4 год.). Специфічні особливості сучасних виставкових проєктів, які не відповідають традиційним критеріям естетики або оцінки мистецтва. Семантика «виставкової політики», комічні й симулятивні аспекти фігури художника.

Виставкові проєкти провідних європейських мистецьких інституцій: Центр мистецтва та культури імені Жоржа Помпіду (Париж); Фундація Луї Віттон (Fondation Louis Vuitton, Париж).

Музей сучасного мистецтва Фонду Людвіга (MUMOK), Відень; Музей Леопольда, Відень; Альбертіна, Відень; Музей сучасного мистецтва (Ludwig Museum, філіал Кьольнського музею Людвіга), Будапешт; Пінакотека сучасності, Мюнхен; Музей Брандхорст, Мюнхен.

- Література основна: 1,2*
Література додаткова: 1,2
Додаткові ресурси: 1,2,7

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ V. ТЕОРІЯ І МЕТОДОЛОГІЯ СУЧАСНОЇ КУРАТОРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Тема 11. Концепції виставкових інституцій на початку ХХІ ст.

Лекція (4 год.). Традиційні та інноваційні методи проєктування і особливості їх підготовки, принципи та етапи побудови. Наукове проєктування виставкової діяльності в контексті сучасних тенденцій.

Стратегія організації успішної виставки: скандал або скандальну сенсацію; агресивність; групові стратегії; квазісоціальні ролі художника: відлюдник або пророк.

Виставкова інституція «Арт Базель». Щороку презентується понад 300 провідних галерей з Північної і Південної Америки, Європи, Азії та Африки, і демонструються кращі твори ХХ століття, а також останні тенденції в сучасному мистецтві. Нью-йоркське відділення галереї Майкла Вернера.

Кассельська Документа – найбільша європейська виставкова інституція, яка визначає основні тенденції актуального західного мистецтва з 1955 року. Мета: показати (і задокументувати) сучасний стан мистецтва і дати вагомий,

повноцінний прогноз його розвитку на майбутні п'ять років. Принципи організації Маніфести.

Бієнале Уїтні (з 1932 р.) традиційно вона проходить в нью-йоркському музеї Whitney Museum, який володіє однією з найбільших колекцій сучасного американського мистецтва. Бієнале представляє тільки американських художників. Art Paris в Гранд Палас, Париж. Бієнале сучасного мистецтва в Сан-Паулу, Бразилія (з 1951 р.).

Семінар (2 год.). Венеційська бієнале, Кассельська документа: сучасні стратегії.

I. Теоретична частина.

1. Мета і завдання Венеційської бієнале. Сучасні проекти.
2. Обговорення статті Харрі Леманна про Кассельську документа «От орнамента к освобожденному произведению искусства»
<http://xz.gif.ru/numbers/69/ot-ornam/>

II. Навчальна дискусія.

III. Робота с додатковою літературою.

Література основна: 2

Література додаткова: 1,6

Додаткові ресурси: 1, 8

Тема 12. Практика провідних кураторів сьогодення.

Лекція (4 год.). Зміна статусу сучасного художника, який набуває функції куратора. Від Марселя Дюшана до сучасності.

Роберт Сторр versus Франческо Бонамі: особистий смак і «смерть куратора». Арт-ринок на зламі ХХ–ХХІ ст. Виставкова методика Каспера Кьоніга, куратора виставкової інституції «Скульптурні проекти в Мюнстері».

Методика експозиційної практики і проблеми мистецтвознавчого відбору творів на виставку в практиці найбільших кураторів другої пол. ХХ ст.: Едуарда де Вільде, Харальда Зеємана, Каспера Кеніга, Вернера Хофмана, Х.У. Обріста, Дж. Челанта, Франческо Бонамі, Р. Сторра, Катрін Давид. Робота Х.Зеємана на посаді директора Бернського «Кунстхалле» і незалежного куратора.

Ай Вейвей – китайський сучасний художник і архітектор, куратор і критик, засновник і директор «China Art Archive & Warehouse».

Література основна: 1

Література додаткова: 1,6

Додаткові ресурси: 1, 2,3,4, 5

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ VI. МИСТЕЦТВО УКРАЇНИ І РОЗВИТОК НАЦІОНАЛЬНОЇ ВИСТАВКОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Тема 13. Українське мистецтво від витоків до XVIII століття: провідні періоди розвитку.

Лекція (4 год.). Феномен українського мистецтва. Давнє мистецтво на території України: палеолітичне житло Межирича, святилище Кам'яна Могила поблизу Мелітополя; кераміка Трипільської культурно-історичної спільноти доби енеоліту; Керносівський ідол (Дніпропетровська обл.) доби бронзи; артефакти скіфських курганів; мистецтво давніх слов'ян: Збруцький ідол.

Середньовічне мистецтво України IX – першої половини XVI ст: собор Святої Софії в Києві, П'ятницька церква в Чернігові, Фрески Горянської ротонди (XIV – XV ст.).

Ренесанс на теренах України. Мистецтво України другої половини XVI – першої половини XVII ст. Площа Ринок у Львові, бастионні замки у Збаражі, Підгірцях. Розписи Святодухівської церкви у Потеличі (1620-1640). Народна ікона із зібрання музею в Радомишлі.

Мистецтво другої половини XVII – XVIII ст.: доба барокко на теренах України. Костел Домініканів (Львів), Андріївська церква (Київ), дерев'яний дев'ятидільний храм Новомосковську (Дніпропетровська обл.). Скульптура Й. Пінзеля.

Семинар (2 год.). Скіфські курагни на теренах України як унікальні мистецькі об'єкти. Феномен мистецтва України.

I. Теоретична частина.

1. Світове значення золотарства скіфських курганів Чортотлик, Солоха.
2. Курган Товста Могила: план поховання, аналіз артефактів.
3. Скіфське золото в Музеї історичних коштовностей України в Києві.
4. Обговорення питання феномену мистецтва України.

II. Навчальна дискусія.

III. Робота с додатковою літературою.

Література основна: 5

Література додаткова: 4

Додаткові ресурси: 1

Тема 14. Розвиток виставкової діяльності: українське мистецтво XIX-XX ст.

Лекція (6 год.). Участь українських художників в діяльності Товариства пересувних художніх виставок. Утворення перших мистецьких об'єднань – Товариства південноросійських художників в Одесі (1890–1893), Товариства художніх виставок у Києві (1893). Посилення зв'язків українських митців з

західноєвропейською художньою культурою, їх участь у мистецькому житті Європи.

Український авангард в руслі розвитку нових течій та напрямків у європейському мистецтві. Угрупування та виставки авангардного мистецтва: Київ, Харків, Одеса. Українська культура і мистецтво в нових історичних умовах. Відкриття 1919 р. Української державної Академія мистецтв – визначне явище в історії національної культури.

Художники-авангардисти: К. Малевич, О. Екстер, О. Богомазов. В. Єрмилов, Сестри Синякови, В. Пальмов, Д. Бурлюк. Виставковий простір авангарду: Київ, Харків, Одеса, Львів.

М.Бойчук і художня течія "бойчукізм". Формування української школи монументального живопису. Теоретичні і творчі установки М.Бойчука, його роль в процесі становлення українського малярства нового часу.

Мистецтво України другої половини ХХ століття: Т. Яблонська, А. Горська. Творчість представників угрупування «Живописний заповідник» Т. Сільваші, О. Криволапа, О.Животкова, П. Керестея, М.Кривенка, М. Гейко. Український трансавангард. Живопис «гарячої хвилі» кінця 80-х – початку 90-х років ХХ ст.: А. Савадов, О. Гнилицький, О. Голосій.

Семінар (4 год.). Українське мистецтво ХХ ст.

I. Теоретична частина.

1. Український авангард. Теорія і практика О. Богомазова. Трактат «Живопис та елементи» (1914).
2. Живописний простір О. Криволапа.
3. Олександр Гнилицький та живопис віддзеркалення.
4. Арсен Савадов – провідний представник українського трансавангарду.
5. Мистецтво України у європейському контексті. Точки зіткнення й розбіжності.

II. Навчальна дискусія.

III. Робота с додатковою літературою.

Література основна: 5

Література додаткова: 4

Додаткові ресурси: 1

Тема 15. Особливості виставкової діяльності на Україні в кінці ХХ - на початку ХХІ століття.

Лекція (4 год.). Створення у 1989 році альтернативного офіційній Спілці художників об'єднання «Клуб українських митців» (КУМ) і перша міжнародна виставка графіки «4 блок» в Харкові.

Початок функціонування перших київських галерей «Триптих» (1988), «Совіарт» (1988), «Ойкумена» (1989), «Інкоарт» (1989), «Світ Л» (1993), «Арт-центр «Відродження» (1993), «Бланк Арт» (1994). Започаткування проведення Художніх ярмарок з 1994 року при участі галерей: «Ковчег» (Одеса), «Вер-

нісаж» (Харків), «Смальта» (Харків), «Артс» (Суми), «Музей сучасного мистецтва» (Кривий Ріг), «Макош» (Черкаси), «Пластарт» (Чернігів).

3-й Міжнародний артфестиваль 1998 р. в Палаці мистецтв «Український дім» з низкою мистецьких акцій, зокрема, Перше бієнале нефігуративного живопису, Фестиваль відео-арту. Виставка «Штиль» в Києві в березні 1992 р. як прояв українського «постмодерністського необароко».

«Мистецький Арсенал», PinchukArtCentre, Інститут проблем сучасного мистецтва – провідні виставкові локації.

Провідні куратори: Олександр Соловійов, вільний куратор; Бйорн Гельдхоф, заступник арт-директора, головний куратор PinchukArtCentre; Павло Гудимов, керівник арт-центру «Я Галерея»; Костянтин Дорошенко, вільний куратор, кураторське об'єднання «Клиника Дорошенко Грищенко»; Володимир Кадигроб і Катерина Тейлор, кураторська група Kadygrob&TaylorArtProjects.

Семінар (2 год.). Виставкові інституції України 2019 року: концепції та діючі проекти.

I. Теоретична частина.

1. Аналіз проектів PinchukArtCentre.
2. Інститут проблем сучасного мистецтва. Особливості діяльності.
3. Галерея «M17». Візуально-змістовний аналіз діючих проектів.

II. Навчальна дискусія.

III. Робота с додатковою літературою.

Література основна: 4

Література додаткова: 6

Додаткові ресурси: 4,5,6

6. Контроль навчальних досягнень

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Вид діяльності студента	Максимальна кількість балів за одиницю	Модуль I		Модуль II		Модуль III		Модуль IV		Модуль V		Модуль VI	
		Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	3	3	4	4	5	5	4	4	4	4	7	7
Відвідування семінарських занять	1	-	-	3	3	4	4	3	3	1	1	4	4
Відвідування практичних занять	1	Не передбачено навчальним планом											
Робота на семінарському занятті	10	-	-	3	30	4	40	3	30	1	10	4	40
Робота на практичному занятті	10	Не передбачено навчальним планом											
Лабораторна робота (в тому числі допуск, виконання, захист)	10	Не передбачено навчальним планом											
Виконання завдань для самостійної роботи	5	2	10	2	10	3	15	3	15	2	10	3	15
Виконання модульної роботи	25	1	25	1	25	1	25	1	25	1	25	1	25
Разом		-	38	-	72	-	89	-	77	-	50	-	91
Максимальна кількість балів:		417											
Розрахунок коефіцієнта:		$417 : 100 = 4,17$											

6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання

Завдання самостійної роботи складає вивчення матеріалів лекцій і візуальне запам'ятовування творів мистецтва, що демонструвались на лекційному занятті. Приклади творів подано у таблиці.

В якості перевірки самостійної роботи студентам пропонується бліц-опитування у вигляді презентації з 10-ти творів мистецтва чи 5-ти запитань. У результаті перегляду студенти письмово визначають автора твору (якщо є) та його назву. На запитання дається стисла відповідь.

№ з/п	Тема	Зразки творів мистецтва
Модуль I. Витоки зарубіжної виставкової діяльності		
1	Вступ. Предмет і завдання курсу. Витоки виставкової діяльності: промислові і художні виставки в Європі XVII-XVIII ст.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Назвати дату першої промислової виставки Західної Європи (1798). 2. Назвати дату першої художньої академічної виставки (1661) 3. Як виник термін «салон» стосовно художніх виставок. 4. Художник, якого Дені Дідро вважав найталановитішим. 5. Що нового вніс Ж.-Л. Давід у виставковий процес під час демонстрації картини «Сабінянки».
2	Виставковий процес в Європі і США XIX ст.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Назвати дату всесвітньої промислової виставки в Лондоні (1851). 2. Автор Кришталевого палацу (Дж. Пекстон) 3. Картина Делакура, виставлена на Паризькому салоні 1824 року. 4. Назвати дату демонстрації картини Клода Моне «Олімпія» (1865). 5. Картина, що спричинила скандал в «Салоні знедолених» у 1863 (Едуард Мане «Сніданок на траві»).
Модуль II. Зарубіжна виставкова діяльність в першій половині XX століття		
3	Мистецтво початку XX століття: унікальність індивідуальної художньої мови і поява оригінальних виставкових концепцій.	<ol style="list-style-type: none"> 1. К. Малевич «Супрема» 2. М. Дюшан «Велосипедне колесо» 3. П. Мондріан «Композиція з червоним, синім і жовтим» 4. Ж.Брак «Будинки в Естаку» 5. П. Пікассо «Портрет Канвейлера» 6. Експозиція виставки К. Малевича «0,10» 7. В. Кандинський «Імпровізація 26» 8. Тулуз-Лотрек «Кафе Амбасадор» 9. Ван Гог «Зоряна ніч» 10. П. Пікассо «Жінка, що ридає»
4	Масштабні міжнародні художні виставки 20-х-30-х років. Мистецтво і політика.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Експозиція Міжнародної виставки сучасних декоративних і промислових мистецтв у Парижі 1925 р 2. М. Дюшан «Жінка, що спускається сходами» 3. Е. Кірхнер «Місто» 4. Е. Шиле «Автопортрет» 5. М. Рей Портрет Марселя Дюшана в образі Роз Селяві 6. Е. Мунк «Крик»

		<p>7. С. Далі «Постійність часу!»</p> <p>8. Експозиція виставки «Дегенеративне мистецтво», 1937 р., Мюнхен</p> <p>9. М. Шагал «Присвята Аполінеру»</p> <p>10. Ж. Руо «Клоун-трагік»</p>
Модуль III. Зарубіжна виставкова діяльність у другій половині XX століття.		
5	Розвиток художніх течій після другої світової війни та їх вплив на виставковий процес.	<p>1. Р. Магріт «Віроломство образів»</p> <p>2. Е. Уорхол «Суп Кемпбелл»</p> <p>3. Я. Кусама «Тиква»</p> <p>4. Ж. Дюбюффе «Автопортрет»</p> <p>5. М. Абрамович перформанс «В присутності художника»</p> <p>6. Р. Магріт «Син Людський»</p> <p>7. К. Ольденбург «М'який вентилятор»</p> <p>8. Д. Поллок «Бузковий туман»</p> <p>9. Р. Ліхтенштейн «Велика американська оголена»</p> <p>10. Р. Магріт «Голконда»</p>
6	Теорія і практика постмодернізму: світовий досвід.	<p>1. Переклад терміну «ризом» (кореневище).</p> <p>2. Автор інсталяції «Одлин і два стула» (Дж. Кошут)</p> <p>3. Переклад терміну «симулякр» (робити вигляд, прикидатися).</p> <p>4. Автор літературного твору «Стан постмодерну» (1979).</p> <p>5. До якого напрямку належить творчість Георга Базеліца («Нові дикі»).</p>
7	Програмні та тематичні виставки другої половини XX ст.	<p>1. Яйой Кусама. Кімната радості</p> <p>2. Енді Уорхол. Суп Кемпбел.</p> <p>3. Поллок. Бузковий туман.</p> <p>4. Клас Ольденбург. М'який вентилятор.</p> <p>5. Кошут. Один і три стула.</p> <p>6. Міро Жоан Карнавал Арлекіна.</p> <p>7. Магрітт. Підступність образів.</p> <p>8. Кандінський. Імпровізація 26.</p> <p>9. Далі. Палаюча жирафа.</p> <p>10. Ліхтенштейн. Червоні рибки.</p>
Модуль IV. Мистецькі практики початку XXI ст. у сучасному виставково-галерейному просторі		
8	Структура сучасного арт-ринку.	<p>1. Назвати першого незалежного куратора (Х. Зеєман).</p> <p>2. Назвати автора дослідження «Мова постмодерністської архітектури» (Ч. Дженкс).</p> <p>3. Назвати автора соціальної концепції мистецтва (Й. Бойс).</p> <p>4. Назвати представників соц-арту (В. Комар, О. Меламід).</p> <p>5. Назвати автора тези «Все є текст» (Ж. Деррида).</p>
9	Мистецькі практики кінця XX - початку XXI століття	<p>1. Назвати відому скульптуру Кіта Харінга (Боксери).</p> <p>2. Назвати англійських художників, які використовують манекени (Дінос і Джек Чепмени).</p> <p>3. Назвати автора есе «Твір мистецтва в добу його технічного відтворення» (В. Беньямін).</p> <p>4. Назвати одного з самих відомих майстрів графітті (Бенксі).</p>

		5. Назвати автора серії <i>Untitled Film Stills</i> (Сінді Шерман).
10	Провідні сучасні європейські виставково-галерейні локації	<ol style="list-style-type: none"> 1. Назвати провідні сучасні музеї Мюнхена (Пінакотека сучасності, Мюнхен; Музей Брандхорст) 2. Назвати центр сучасного мистецтва, збудований у Парижі у 2014 р. (Фундація Луї Віттон) 3. Назвати архітекторів, що спроектували Центр мистецтва та культури імені Жоржа Помпіду (Річард Роджерс, Ренцо Пьяно) 4. Музей з найбільшою колекцією творів Егона Шиле (Музей Леопольда, Відень) 5. Назвати місто з Музейним кварталом (Відень).
Модуль V. Теорія і методологія сучасної кураторської діяльності		
11	Концепції виставкових інституцій на початку ХХІ ст.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Назвати державу, де знаходиться інституція «Арт Базель» (Швейцарія) 2. Де і коли відбулась перша «Маніфеста» (1996 р., Роттердам, Нідерланди) 3. Назвати місто, в якому проводиться тавка Документа (Кассель, Німеччина) 4. Назвати куратора <i>documenta 5</i> (Х. Зеєман) 5. Назвати місце проведення Бієнале Уїтні (Нью-Йорк)
12	Практика провідних кураторів сьогодення.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Італійський куратор, який ввів термін «бідне мистецтво» (<i>arte povera</i>) (Дж. Челант) 2. Перший незалежний куратор (Х. Зеєман) 3. Назвати редактора журналу <i>Flash Art</i>, авторитетного італійського куратора (Франческо Бонамі) 4. Назвати відомого куратора, автора монографії «Основи сучасного мистецтва» (Вернер Хофман) 5. Куратор, викладач, декан школи мистецтв Єльського університету, склав список аксіом і правил, яким повинна слідувати ідеальна «нова Академія» мистецтва (Роберт Сторр).
Модуль VI. Мистецтво України і розвиток національної виставкової діяльності		
13	Українське мистецтво від витоків до ХVІІІ століття: провідні періоди розвитку.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Фрески церкви-ротонди св. Миколи (с. Горяни, Ужгород). 2. Домініканський костел (м. Львів). 3. П'ятницька церква, Чернігів. 4. Збруцький ідол. 5. План скіфського курагу Товста Могила. 6. Й. Пінзель. Самсон. 7. Церква Покрова Пресвятої Богородиці в с. Сутківці Хмельницька обл. 8. Кам'яна Могила – пізньопалеолітичне святилище. 9. Церква Святого Духа, 1598 р. м. Рогатин, Івано-Франківська область. 10. Житлові споруди пізньопалеолітичної людини зі стоянки Мізин (Чернігівщина).
14	Розвиток виставкової діяльності: українське	<ol style="list-style-type: none"> 1. О. Мурашко. Сім'я. 2. В. Кричевський. Автопортрет у білому кожусі.

	мистецтво XIX-XX ст.	<ol style="list-style-type: none"> 3. А. Савадов. Смуток Клеопатри 4. М. Пимоненко. Брод. 5. О. Гнилицький. Сантехніка. 6. О. Богомазов. Правка пилок. 7. А. Горська. Автопортрет з сином 8. О. Криволап. Червоний кінь. 9. В. Максимович. Автопортрет 10. О. Голосій. Жовта Кімната.
15	Особливості виставкової діяльності на Україні кінця XX - початку XXI століття.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Назвіть перші незалежні галереї Києва («Триптих», «Совіарт»). 2. Назвіть провідного куратора PinchukArtCentre (Бйорн Гельдхоф). 3. Назвіть куратора, директора арт-центру «Я Галерея» (П. Гудимов). 4. Назвіть куратора виставок «Космічна Одісея» (2011, , «Незалежні» (2011) у Мистецькоколму Арсеналі (О. Соловійов). 5. Назвіть виставку в Києві, на якій експонувались твори «постмодерністського необароко» («Штиль»).

Критерії оцінювання для бліц-тесту у картинках (слайдах): 10 правильних відповідей – 5 балів, 9-7 правильних відповідей – 4 бали; 6-4 правильні відповіді – 3 бали; 3-2 правильні відповіді – 2 бали; 1 правильна відповідь – 1 бал.

Критерії оцінювання для бліц-тесту у запитаннях: 5 правильних відповідей – 5 балів, 4 правильних відповіді – 4 бали; 3 правильні відповіді – 3 бали; 2 правильні відповіді – 2 бали; 1 правильна відповідь – 1 бал.

6.3. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання.

Модульний контроль проводиться у вигляді бліц-тесту: студентам демонструється 25 зображень творів мистецтва згідно програми курсу. Необхідно записати прізвище автора і назву твору. Кількість балів визначається за кількістю правильних відповідей.

6.4. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання

Семестровий контроль навчальним планом відповідно до освітньо-професійної програми 023.00.01 «Образотворче мистецтво» передбачений у 8 семестрі у вигляді заліку, який виставляється, як сума балів за всі форми роботи протягом півріччя.

6.5. Орієнтовний перелік питань для семестрового контролю

Семестровий контроль навчальним планом відповідно до освітньо-професійної програми 023.00.01 «Образотворче мистецтво» передбачений у 8 семестрі у вигляді заліку, який виставляється, як сума балів за всі форми роботи протягом півріччя.

6.6. Шкала відповідності оцінок

Рейтингова оцінка	Оцінка за стобальною шкалою	Значення оцінки
A	90-100 балів	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов’язкового матеріалу з можливими незначними недоліками.
B	82-89 балів	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов’язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок.
C	75-81 балів	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69-74 балів	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності.
E	60-68 балів	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)
FХ	35-59 балів	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання
F	1-34 балів	Незадовільно з обов’язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни

7. Навчально-методична картка дисципліни «ГАЛЕРЕЙНА ТА ВИСТАВКОВА ДІЯЛЬНІСТЬ»

Модулі	Модуль I		Модуль II		Модуль III			Модуль IV			Модуль V		Модуль VI		
Назва модуля	Витоки зарубіжної виставкової діяльності		Зарубіжна виставкова діяльність в першій половині XX століття		Зарубіжна виставкова діяльність в другій половині XX століття			Мистецькі практики початку XXI ст. у сучасному виставково-галерейному просторі			Теорія і методологія сучасної кураторської діяльності		Мистецтво України і розвиток національної виставкової діяльності		
Теми лекцій	Вступ. Предмет і завдання курсу. Витоки виставкової діяльності: промислові і художні виставки в Європі XVII-XVIII ст. (відвідування – 1 бал)	Виставковий процес в Європі і США XIX ст. (відвідування – 2 бали)	Мистецтво початку XX століття: унікальність індивідуальної художньої мови і поява оригінальних виставкових концепцій. (відвідування – 2 бали)	Масштабні міжнародні художні виставки 20-х-30-х років. Мистецтво і політика (відвідування – 2 бали)	Розвиток художніх течій після другої світової війни та їх вплив на виставковий процес (відвідування – 2 бали)	Теорія і практика постмодернізму: світовий досвід. Постмодернізм в літературі та візуальних мистецтвах. (відвідування – 1 бал)	Програмні та тематичні виставки другої половини XX (відвідування – 2 бали)	Структура сучасного арт-ринку. (відвідування – 1 бал)	Мистецькі практики кінця XX - початку XXI століття. (відвідування – 1 бал)	Провідні сучасні європейські виставково-галерейні локації (відвідування – 2 бали)	Концепції виставкових інституцій на початку XXI ст. (відвідування – 2 бали)	Практика провідних кураторів сьогодення (відвідування – 2 бали)	Українське мистецтво від витоків до XVIII століття: провідні періоди розвитку (відвідування – 2 бали)	Розвиток виставкової діяльності: українське мистецтво XIX-XX ст. (відвідування – 3 бали)	Особливості виставкової діяльності на Україні кінця XX - початку XXI століття (відвідування – 2 бали)
Теми семінарських занять			Кубізм у творчості Пікассо. Малевич. Стратегії кураторської діяльності на прикладі виставкової практики Марселя Дюшана (відвідування – 2 бали, 20 балів за роботу)	Стиль ар деко на Міжнародній виставці сучасних декоративних і промислових мистецтв у 1925 році (відвідування – 1 бал, 10 балів за роботу)	Перформанс: творчість як спосіб життя Інсталляція, хепенінг (відвідування – 2 бали, 20 балів за роботу)	Теоретичні засади постмодерну (відвідування – 1 бал, 10 балів за роботу)	Харальд Зеєман, – перший незалежний куратор Акілле Боніто Олва – куратор, теоретик мистецтва. (відвідування – 1 бал, 10 балів за роботу)	Аналіз глав книги В.М. Діанової «Постмодерністська філософія мистецтва». (відвідування – 2 бали, 20 балів за роботу)	Проблематика творчості провідних майстрів сучасності. (відвідування – 1 бал, 10 балів за роботу)	-	Венеційська бієнале, Кассельська документа: сучасні стратегії. (відвідування – 1 бал, 10 балів за роботу)	-	Феномен мистецтва України. Скіфські куратори на теренах України як унікальні мистецькі об'єкти (відвідування – 1 бал, 10 балів за роботу)	Українське мистецтво XX ст. (відвідування – 2 бали, 20 балів за роботу)	Виставкові інституції України : концепції та діючі проекти. (відвідування – 1 бал, 10 балів за роботу)
Самостійна робота	(5 балів)	(5 балів)	(5 балів)	(5 балів)	(5 балів)	(5 балів)	(5 балів)	(5 балів)	(5 балів)	(5 балів)	(5 балів)	(5 балів)	(5 балів)	(5 балів)	(5 балів)
Види поточного контролю	Модульна контрольна робота № 1 (25 балів)		Модульна контрольна робота № 2 (25 балів)		Модульна контрольна робота № 3 (25 балів)			Модульна контрольна робота № 4 (25 балів)			Модульна контрольна робота № 5 (25 балів)		Модульна контрольна робота № 6 (25 балів)		
Кількість балів за модуль	38 балів		72 бали		89 балів			77 балів			50 балів		91 бал		
Підсумковий рейтинговий бал	417 балів (коефіцієнт визначення успішності: 417 : 100 = 4,17)														

8. Рекомендовані джерела

Основна (базова):

1. Арутюнова Анна «Арт-рынок в ХХІ веке: Пространство художественного эксперимента. – М.: Издательский Дом ВШЭ, 2015. – 232 с. (Посилання на електронне джерело: <https://www.twirpx.com/file/2081197/>)
2. Андреева Е. Ю. Постмодернизм. Искусство второй половины ХХ–начала ХХІ века / Е. Ю. Андреева. – СПб. : Азбука-классика, 2007. – 485 с. : ил. (Посилання на електронне джерело: <https://www.goodreads.com/book/show/12844851-xx>)
3. Бурлака В. Історія образу. Мистецтво 2000 / Вікторія Бурлака. – К.: Фонд підтримки візуальних досліджень, 2011. – 206 с. (Наявний в бібліотеці Університету в кількості 1 примірника).
4. Ильин И. П. Постмодернизм от истоков до конца столетия: эволюция научного мифа / И. П. Ильин. – М. : Интрада, 1998. – 255 с. (Посилання на електронне джерело: https://royallib.com/book/ilin_ilya/postmodernizm_ot_istokov_do_kontsa_stoletiya__evolyutsiya_nauchnogo_mifa.html)
5. Турчин В.С. По лабиринтам авангарда / В. С. Турчин. – М. : Изд-во МГУ, 1993. – 248 с. (Посилання на електронне джерело: https://royallib.com/book/turchin_v/po_labirintam_avangarda.html)
6. Історія українського мистецтва в 5-ти томах. – К., 2008-2011 р. http://www.etnolog.org.ua/index.php?option=com_content&task=view&id=91.

Додаткова:

1. Андреева Е. Ю. «Все и Ничто. Символические фигуры в искусстве второй половины ХХ века» (2011).
2. Беньямин В. Произведение искусства в эпоху его технической воспроизводимости. Избранные эссе / Под. ред. Ю. А. Здороваго — М.: Медиум, 1996.
3. Бобринская Е. А. Концептуализм / Е. А. Бобринская. – М. : Галарт, 1993. – 216 с. : ил.
4. Гройс Б. Комментарии к искусству / Борис Гройс ; [пер. с нем. А. Фоменко и др.]. – М. : Худож. журн. (ХЖ), 2003 – 341 с.
5. Турчин В. С. Образ двадцатого... в прошлом и настоящем : Худож. и их концепции. Произведения и теории / Валерий Турчин. – М. : Прогресс-Традиция, 2003 – 644 с. : ил.
6. Ячнікова О. «Харальд Зеєман, винахідник кураторства» <http://os.colta.ru/art/projects/12100/details/15775/>

9. Додаткові ресурси

1. Національна бібліотека України імені В.В. Вернадського <http://www.nbuv.gov.ua/>

2. <http://www.artrenewal.org/> - ARC International (english).
3. <http://www.wga.hu/> - Web Art Galery (english).
4. <http://www.artchive.com/> - Mark Harden's Artchive (english).
5. <http://www.alleng.ru/edu/art2.htm> - Підручники та книги по мистецтву XX століття
6. <http://eggheado.com/portfolio/test-razbiraetes-li-vyi-v-iskusstve-hh-veka/> - мистецтво XX століття
7. <http://20century-art.ru/> Основні напрямки образотворчого мистецтва XX століття
8. <http://www.the-village.ru/> Як розуміти сучасне мистецтво